

XALQ QƏZETİ

№ 81 (28174) 17 aprel 2016-cı il, bazar

Qəzet 1919-cu ildən nəşr edilir
www.xalqqazeti.com

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının İstanbul Sammiti mühüm məsələlərin müzakirəsi ilə yadda qaldı

■ Müasir dünyanın ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarından olan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı özünün XIII Sammitini İstanbul şəhərində təşkil etdi və uğurla başa çatdırdı. Bu sammit, eyni zamanda, onunla əlamətdar idi ki, quruma sədrlik Misirdən Türkiyəyə keçdi. Beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi proseslər, hərbi qarşıdurmalar, separatizm, terrorçuluq, narkoticarət kimi bəlalara qarşı mübarizənin aktuallaşması və digər bir sıra məsələlər vardır ki, onlar bütün dövlətlərin öz imkanlarını birləşdirməsini tələb edir. Eyni zamanda, bu tədbir Prezident İlham Əliyevin sammitdə iştirakından və keçirdiyi çoxsaylı görüşlərdən əlavə, daha bir neçə cəhətdən ölkəmiz üçün əlamətdar oldu.

Belə bir zamanda mühüm qərarlar qəbul edən və qətiyyətli addımlar atan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının beynəlxalq aləmdəki nüfuzu gündən-günə artır. Qurumun son zamanlar nümayiş etdirdiyi qətiyyət buraya müsəlman olmayan ölkələrin də müşahidəçi statusu ilə qatılmaq istəyini sürətləndirir. Hər sammitdə bir neçə ölkə bu məqsədlə müraciət edir. İstanbul Sammiti də istisna təşkil etmədi.

Ekspertlər Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun İƏT-in Sammitinə qoşulmasını onun öz ölkəsinin bəzi problemlərinin həlli üçün Şərqi üz tutması kimi qiymətləndirirlər. Bu, alqışlanmalı faktır. Çünki, integrasiya zamanın tələbidir, həm də istənilən dövlət başçısının ilk vəzifələrindən biri ölkənin problemlərinin həlli yollarının axtarılmasıdır. Cənab A. Lukaşenkonun bu addımı özlərinin dövlət və milli maraqları baxımından atılsa da, eyni zamanda, İƏT-in beynəlxalq aləmdəki nüfuzunun artmasına da özünəməxsus töhfə oldu.

Slavyan ölkəsi liderinin bu addımını yüksək qiymətləndirən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Qazaxıstan və Azərbaycan prezidentləri ilə görüşdən dərhal sonra Belarus Prezidenti ilə görüşmüş və Lukaşenkonun öz xalqının problemlərinin həlli üçün müsəlman ölkələri birliyinin sammitinə qatılmasını alqışlamışdır.

Yeri gəlmişkən, ermənilərin aprelin əvvəlində təmas xəttində törətdikləri təxribatlara Azərbaycan Ordusunun qətiyyətli cavab verməsini dərhal dəstəkləyən və dövlət başçımıza zəng edən dünya siyasətçilərindən biri də Aleksandr Lukaşenko olmuşdu.

Ermənilər Belarus Prezidentinin bu addımını çox böyük təlaş və qorxu içərisində qarşılamışdılar. Cəmi iki həftədən sonra Lukaşenkonun İstanbula, Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti ilə görüşə getməsi, İslam dövlətlərinin hamısının rəhbərliyinin təmsil olduğu sammitin işinə qatılması İrəvanda nəinki zəlzələ, həm də sunami effekti yaratmışdı.

Kütləvi informasiya vasitələri yazırlar ki, Belarus Prezidentinin İstanbul Sammitində yeganə xristian ölkəsi lideri olduğuna diqqət çəkən Ermənistan mətbuatı Lukaşenkonun Türkiyə ilə münasibətləri dərinləşdiriləcəyi barədə dediklərini, sanki, faciə xəbəri vermiş kimi bəyan etmişdir. Hətta, əsrlər boyu davam edən erməni məkrinin bugünkü davamçıları riyakarcasına yazırlar ki, guya, Lukaşenkonu İstanbula Türkiyə ilə münasibətləri məcrasına qaytarmaq istəyən Rusiya Prezidenti Vladimir Putin göndərib. Qərər, türk dünyasının istənilən uğurundan vahimələnməyən İrəvan siyasətçiləri Lukaşenkonun aprelin 2-də Bakıya zəng etməsindən, 14-də isə İstanbula səfərindən elə qorxublar ki, həttə, bu iki faktı şərh vermək istəyəndə çəşqinliqdan ələmli bir-birinə qatırlar. Bu tendensiya hələ çox davam edəcək.

Mətbuat yazır ki, İstanbul Sammiti başa çatandan sonra Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan, xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu və İƏT-in baş katibi İyad bin Amin Mədəni birgə mətbuat konfransı keçiriblər. Baş katib diqqətə çatdırıb ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Azərbaycanda dünya siyasətçilərindən biri də Aleksandr Lukaşenko olmuşdu.

Sammit təcavüzkarın silahla təchiz edilməsi, mədəni irsin və müqəddəs yerlərin dağıdılması, qeyri-qanuni iqtisadi fəaliyyətlər həyata keçirərək işğal edilmiş ərazilərin demografik, mədəni və fiziki olaraq dəyişdirilməsinə yönəlmiş fəaliyyətlərdən narahatlıq ifadə edir. Bu baxımdan sammit üzv dövlətləri milli qanunvericiliklər əsasında tədbirlər görməyə çağırır.

İƏT-in XIII Sammitinin Yekun Kommünikəsindən

İstanbul, 14 aprel 2016-cı il

narahatlıq ifadə edir. Bu baxımdan sammit üzv dövlətləri milli qanunvericiliklər əsasında tədbirlər görməyə çağırır”.

Toplantı iştirakçıları Ermənistanın mülki insanların əziyyət çəkməsi, məscidlərə hücum edilməsi, dua edən insanların ölümü və sosial-iqtisadi infrastrukturun dağıdılması ilə nəticələnən davamlı hücumlarını qınayıblar: “Azərbaycanın bu hücumlara qarşı durmaq və öz əhalisini müdafiə etmək səylərini dəstəkləyirik”.

Xatırladaq ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini daim öz gündəliyində saxlaması ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi müdrikliliyinin nəticəsidir. Bu məqam Xarici İşlər Nazirliyinin elektron resursları sırasındakı “Azərbaycan - İƏT” bölməsində aydın şəkildə yazılıb: “Ümummilli liderin İKT Baş katibi ilə 1994-cü ilin noyabr ayında Bakıda keçirdiyi görüşlər, həmin ilin dekabrında İKT dövlət və hökumət başçılarının Kasablankada keçirilmiş VII Zirvə konfransında iştirakı və İKT Baş katibi, həmçinin bir sıra üzv dövlətlərin xahişi ilə Asiya ölkələri qrupu adından çıxışı Azərbaycanın mövqeyini təşkilat daxilində daha da möhkəmləndirən və üzv dövlətlər tərəfindən dəstəklənməsi imkanlarını artırdı”.

Bunun nəticəsində, İKT Zirvə görüşləri tarixində ilk dəfə, Kasablankada “Ermənistan və Azərbaycan arasında münaqişə haqqında” siyasi qətnamə qəbul edilmiş, həmin ildən etibarən İKT-nin BMT ilə əməkdaşlığı üzrə müzakirə edilən problemlər siyahısına “Ermənistan və Azərbaycan arasında münaqişə” mövzusunun müttəmədi salınmasına nail olunmuşdur.

İƏT problemin həllində Azərbaycanı dəstəyini davam etdirəcək. Baş katib əminliklə vurğulayıb ki, İƏT-in İstanbul Sammiti digər müsəlman ölkələrindəki münaqişələr kimi, Dağlıq Qarabağ problemi barədə də ədalətli və qətiyyətli mövqe nümayiş etdirəcək.

Sammitin nəticələrini yüksək qiymətləndirən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan İƏT-in strukturunda təkmilləşdirmə işlərinin aparılmasının təşkilatın gələcək fəaliyyəti üçün önəm daşdığını söyləyib. Qeyd edib ki, Qadınlar Birliyinin yaradılması bu sahədə əldə olunan böyük nailiyyətdir. Müsəlman ölkələrinin sərhəd toxunulmazlığı, münaqişələrin

həlli və qarşısının alınması, sabitliyin bərpası və inkişaf istiqamətlərinin müəyyən edilməsinə dair aparılan müzakirələr və qəbul olunan qərarlardan bəhs edən Türkiyə dövlətinin başçısı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaranması və problemin bu vaxtadək həll edilməməsinin səbəbləri barədə də məlumat verib. İƏT-in bir daha Azərbaycanın sərhəd toxunulmazlığını dəstəklədiyini diqqətə çatdıran Türkiyə Prezidenti BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycanı ərazi bütövlüyü ilə bağlı qəbul etdiyi qətnamələrin indiyədək yerinə yetirilməməsindən, ATƏT-in Minsk qrupunun məsələnin

həlli ilə bağlı yarıtmaz fəaliyyətdən söhbət açıb. Vurğulayıb ki, İƏT ciddi səylərlə müsəlman ölkələrindəki problemlərin, silahlı münaqişələrin, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə öz təsirini göstərməlidir. Xüsusilə vurğulanmalı başqa bir məqama diqqət yönəldək. Zirvə toplantısının Yekun Bəyannaməsində deyilir ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının İstanbul sammiti Ermənistanın Azərbaycanı qarşı təcavüzünü pisləyən qəti mövqeyini bir daha təkrarlayıb, ərazilərin güc yolu ilə əldə edilməsinin BMT Nizamnaməsi və beynəlxalq hüquq əsasən qəbul edilməz olduğunu təsdiqləyib və BMT Təhlükə-

sizlik Şurasının qətnamələrinin həyata keçirilməsinə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsindən və digər ərazilərdən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılmasına çağırıb.

Sənəddə münaqişənin Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri və suverenliyi çərçivəsində həllinə çağırış yer alıb: “Təcavüzkarın silahla təchiz edilməsi, mədəni irsin və müqəddəs yerlərin dağıdılması, qeyri-qanuni iqtisadi fəaliyyətlər həyata keçirərək işğal edilmiş ərazilərin demografik, mədəni və fiziki olaraq dəyişdirilməsinə yönəlmiş fəaliyyətlərdən